



Zoals u misschien weet schrijf ik dit Hamerstuk enige maanden voordat u het leest; zo werkt dat bij een periodiek dat vier keer per jaar verschijnt. Dat is de reden waarom ik de neiging heb om ieder Hamerstuk te beginnen met 'het is nu oktober' of iets dergelijks. Ik probeer op die momenten even mijn mentale klok vooruit te zetten. Ik zal dat nu eens anders doen: het is gewoon midden juli en de vakantieperiode breekt nu echt aan. Tussen het moment van schrijven van dit Hamerstuk en het moment dat u het leest is er van alles gebeurd. Prinsjesdag is dan bijvoorbeeld al weer geweest, met waarschijnlijk een minder positieve economische boodschap (die ook Defensie zal raken) en die heeft voor allemaal consequenties.

Vandaag – dus nu ik dit schrijf – is de situatie in Afghanistan kritiek. Konvooien worden aangevallen en het is niet ondenkbaar dat er slachtoffers vallen. In het Midden-Oosten zijn er onlusten in Iran. In het Verre Oosten is van alles aan de hand tussen verschillende Chinese bevolkingsgroepen. En in Midden-Amerika wordt een harde strijd om de echte macht gevoerd. Denken we ook aan de kredietcrisis, de nieuwe (H1N1 of Mexicaanse) griep en de bedreigingen voor een duurzame samenleving, dan zou je bijna gaan wanhopen. 'What a wonderful world ???'.

Ik vraag me af wat er actueel is wanneer u dit leest, of en in hoeverre de hiervoor geschilderde hot items inmiddels zijn afgekoeld of worden overschaduwd door nieuwe. Onze wereld wordt ook op de kortere termijn steeds minder voorspelbaar.

Is het altijd zo geweest, wisten of realiseerden we het ons niet of neemt die voorspelbaarheid echt af? Het gaat dus over verwachtingen en veranderingen. Ik weet dat de toekomst, of het veranderingstempo van onze omgeving, zich niet lineair ontwikkelt maar exponentieel. Dat houdt in de praktijk in dat we op de korte termijn eigenlijk altijd te veel verandering verwachten – morgen is alles beter – terwijl morgen eigenlijk altijd hetzelfde is als vandaag. Daarentegen verwachten we op de lange termijn altijd te weinig verandering maar er is bijna altijd sprake van onvoorstelbare veranderingen. Kijk eens terug naar 'oude' sciencefiction films van een jaar of 10 geleden. Wat lijken die aandoenlijk naïef in onze huidige tijd. En bedenk ook eens dat er niemand was die 10 of 15 jaar geleden voorspelde dat wij eens



betrokken zouden zijn bij een heftige vredesoperatie ergens in het zuiden van Afghanistan. En als iemand dat beweerde dan werd hij opgesloten...

Ik denk dat veranderingen zich tegenwoordig sneller voltrekken en sneller manifesteren dan vroeger. Dat betekent dat de voorspelbaarheid van de toekomst in het algemeen afneemt. Tegelijkertijd nemen de afhankelijkheden en relaties tussen de factoren die de toekomst bepalen sterk in aantal en complexiteit toe.

U zult zich afvragen: probeert hij nu met een heel lang verhaal onder zijn Hamerstuk uit te komen? Nee, natuurlijk niet, ik vind het een eer met deze column te mogen bijdragen aan dit uitstekende medium. Maar ik wou dit verhaal toch gewoon even met u delen. Eigenlijk communiceer ik nu met u vanuit het verleden, dat geeft te denken...

OK, ik zal ophouden met dit gefilosofeer.

Op dinsdagmiddag 29 september aanstaande organiseert uw VOV een symposium over

Huidige Ontwikkelingen op het gebied van de Commandovoering in het Officiërcasino in Soesterberg. Kijk voor meer details elders in deze Intercom. We hebben de formule van het najaarssymposium enigszins aangepast.

DERHALVE VERWACHT IK U IN GROTEN GETALE.

We hebben aan onze collega's van de Vereniging Officiëren Infanterie een aantal stoelel beloofd, hun aanwezigheid kan onze gedachten over dit onderwerp alleen maar verrijken. Mochten er nu in uw omgeving andere geïnteresseerde operatoren zijn, meld dat dan even bij onze secretaris, de maj b.d. Hein Hillen, wellicht is er nog plaats.

*Kolonel Geerlof Kanis
Uw voorzitter*